

Podsumowanie prac grupy roboczej ds. zrównoważonego rozwoju

w dniu 23 kwietnia 2021 roku

W dniu 23 kwietnia 2021 r. odbyło się spotkanie grupy roboczej ds. zrównoważonego rozwoju w formule on-line. Organizatorem spotkania był przewodniczący grupy roboczej - Krzysztof Smolnicki. W spotkaniu wzięli udział członkowie grupy - przedstawiciele partnerów społecznych i gospodarczych, Instytucji Zarządzającej RPO WD, ZIT Aglomeracji Wrocławskiej i Jeleniogórskiej, a także zaproszeni goście:

- Maciej Zathey – Instytutu Rozwoju Terytorialnego;
- Piotr Tyszko-Chmielowiec – Instytut Drzewa oraz Fundacja EkoRozwoju;
- Magdalena Berezowska-Niedźwiedź – Fundacja EkoRozwoju;
- Jerzy Żurawski - Dolnośląska Agencja Energii i Środowiska s. c.;
- Grzegorz Mikołajczyk - Wydział Rozwoju Regionalnego - Departament Gospodarki;

Podczas spotkania omówiono następujące zagadnienia:

1. profil i efektywność wydatkowania środków z RPO WD na usuwanie wysokoemisyjnych źródeł ogrzewania i termomodernizację w zasobach mieszkaniowych (też w kontekście ubóstwa energetycznego);
2. ochrona zielonej infrastruktury (w tym szczególnie drzew) w inwestycjach realizowanych ze środków RPO WD - głównie liniowych: drogi (w tym rowerowe), linie kolejowe.;

Pan Grzegorz Mikołajczyk opowiedział o planowanym do realizacji badaniu ewaluacyjnym Osi 3 „Gospodarka niskoemisyjna”. Ogólnym celem badania jest ocena wpływu poszczególnych rodzajów interwencji na wielkość emisji gazów cieplarnianych, pyłów, ocena wpływu na wielkość emisji na terenie całego Województwa Dolnośląskiego. Przykładowe pytania w ramach ww. badania ewaluacyjnego:

- jakie są efekty w zakresie ograniczania emisji gazów cieplarnianych, pyłów poszczególnych inwestycji?
- które z inwestycji są najbardziej efektywne?
- jakie czynniki decydują o największej efektywności?
- które inwestycje wykazują komplementarność wobec siebie w poszczególnych priorytetach inwestycyjnych?
- z jakimi działaniami w innych osiach oraz spoza Programu występuje taka komplementarność?
- jaki jest wpływ w ramach interwencji Osi 3 na wielkość emisji gazów cieplarnianych oraz pyłów na terenie województwa?
- jaki jest wpływ wsparcia wytwarzania, dystrybucji energii pochodzącej z OZE?

Pan Jerzy Żurawski omówił prezentację „Długoterminowa Strategia Renowacji – Wspieranie Renowacji Krajowego Zasobu Budowlanego”; prezentacja w załączeniu.

Magdalena Berezowska-Niedźwiedź omówiła prezentację „Wpływ inwestycji na infrastrukturę zieloną” w prezentacji tej przedstawiono najczęstsze przyczyny zniszczeń i uszkodzeń drzew: ogławianie drzew; mechaniczne uszkodzenie korzeni; nadmierne zagęszczanie gleby przez ciężki sprzęt; nawierzchnie nieprzepuszczalne; przesuszenie korzeni; nadsypywanie, podnoszenie poziomu gruntu w bliskim sąsiedztwie pnia. Prezentacja w załączeniu.

Maciej Zathey przedstawił prezentację „Standardy projektowe i wykonawcze ochrony oraz kształtowania zieleni w otoczeniu tras rowerowych” opracowane przez IRT standardy pomogą ocalić drzewa https://irt.wroc.pl/aktualnosc-622-standardy_projektowe_i_wykonawcze.html

Po prezentacjach przedyskutowano w jaki sposób można wykorzystać ewaluacje lub inne badania realizowane w ramach RPO WD 2014-2020 do pozyskania informacji, danych oraz modeli przydatnych do prac Grupy roboczej oraz możliwych do wykorzystania w programowaniu nowej perspektywie finansowej 2021-2027.

Kwestie poruszane w prezentacji Pana Jerzego Żurawskiego w pewnym stopniu można ująć w zakresie pytań badawczych ewaluacji dotyczącej Osi 3 w zakresie efektywności inwestycji oraz ich wpływu m.in. na ubóstwo energetyczne. Zaproponowano, aby Szczegółowy Opis Przedmiotu Umowy dot. tego badania ewaluacyjnego został skonsultowany z Grupą, w celu pozyskania spostrzeżeń, dodatkowych pytań. Ponadto istnieje także możliwość konsultacji z Grupą raportu metodologicznego i końcowego badania, jednakże podkreślono, że wówczas terminy opiniowania ww. dokumentów są bardzo krótkie. Ewaluacja dot. Osi 3 jest na wstępnym etapie przygotowania, materiały dot. zakresu ewaluacji są dopiero tworzone.

W zakresie prezentacji Pani Magdalena Berezowska-Niedźwiedź oraz prezentacji dyr. Macieja Zathey stwierdzono, że Grupa chciałaby zdiagnozować skalę wycinki drzew przy projektach liniowych takich jak drogi rowerowe, ogólnie drogi, koleje. Uznano, że temat jest zbyt szczegółowy do odrębnej ewaluacji, natomiast w ramach planowanej ewaluacji „Ocena efektów inwestycji transportowych realizowanych w ramach RPO WD 2014-2020” można wprowadzić dodatkowe pytania, które kładłyby nacisk na aspekty środowiskowe. Jak przedstawił Pan Grzegorz Mikołajczyk podczas spotkania badanie to dotyczy Osi 5 „Transport” oraz dróg rowerowych i parkingów realizowanych w osi 5 RPO WD 2014-2020. Badanie to jest na końcowym etapie opracowywania. Szczegółowy Opis Przedmiotu Umowy zostanie przekazany do skonsultowania z Grupą. Na późniejszym etapie prac związanych z realizacją ewaluacji, podobnie jak w badaniu dla Osi 3, można podjąć dalszą współpracę z Grupą, oczywiście w ramach wyznaczonych dla Wykonawcy terminów.

Ponadto w ramach podsumowania spotkania Grupy Roboczej ds. zrównoważonego rozwoju ustalono także:

- Grupa wnioskuje o przeprowadzenie ekspertyzy w ramach środków dostępnych przy KM RPO (do 5 tyś zł brutto) - „Jaka jest skala wycinek drzew przy projektach realizowanych w ramach RPO WD 2014-2021 głównie w projektach liniowych”. Przewodniczący Grupy ma przedstawić sekretariatowi KM szczegółowy zakres zagadnień do tej ekspertyzy;
- Grupa sugeruje wypracowanie standardów pod nowe RPO 2021-2027, które wskazywały by jak chronić zieleń podczas inwestycji liniowych np. drogowych realizowanych ze środków UE.